

(Oudere) vogelaars en gehoor

Boven 60? Laat je oren controleren

Het tellerskorps onder vogelaars vergrijst. Dat kan tot problemen leiden bij de deelname aan telprojecten, maar heeft het ook invloed op de telresultaten?

Voor broedvogels zou dat zomaar kunnen. De Deense vogelaar Bo Kayser, ouder wordend en behept met lichte gehoorproblemen, onderzocht dit op twee routes waar hij punttellingen verricht voor het landelijke monitoringprogramma. Het aandeel vogels dat hij op gehoor determineerde, steeg met gehoorapparaat van 60% naar 69% en het totaal aantal geregistreeerde individuele vogels nam met 58% toe.

Zoals te verwachten was het verschil het grootst bij soorten die een hoog geluid produceren (aantal geregistreeerde individuen toenemend met 72%, N=17 soorten) en het minst bij soorten met een laag geluid (+30%, N=10). Soorten die er qua toonhoogte tussenin zitten, vormden een tussencategorie (+64%, N=26).

Effect telresultaten

Is er nu ook effect op de telresultaten? Eventuele gehoorproblemen spelen alleen maar mee bij een deel van de tellingen (vooral van broedvogels in bossen en moerassen) en dan maar voor een deel van de soorten (met hoge geluiden); ze gelden ook maar voor een deel van de tellers. Heel wat oudere vogelaars horen nog heel goed 'beruchte' soorten als Goudhaan en Sprinkhaanzanger! En als ze er problemen mee beginnen te krijgen, zijn onze tellers gewoonlijk zo gewetensvol om dat zelf aan te kaarten. "Ik stop ermee, want mijn gehoor gaat achteruit." We hebben het vaker vernomen.

De vastgestelde trends van Goudhaan en Sprinkhaanzanger vertonen bovendien jaarlijkse verschillen, die uitstekend te verklaren zijn uit effecten van winterweer (Goudhaan) en regenval in de Sahel (Sprinkhaanzanger). Er is geen sprake van een verdacht dalende trend... Geen reden dus om te twijfelen aan de uitkomsten van de jaarlijkse vogeltellingen.

Verjonging

Niettemin neemt Sovon deze materie serieus. Een mogelijkheid om te onderzoeken in hoeverre er sprake is van een probleem, is het naast elkaar leggen van telreeksen van oudere en jongere vogelaars. Vertonen die, wat de 'lastiger' soorten betreft, dezelfde trend? Los daarvan besteden we ook, om veel redenen, aandacht aan de 'verjonging' van het tellerscorps.

Desalniettemin is het advies van Bo duidelijk. Ouder dan pakweg 60 jaar? Laat je oren controleren en schroom niet om een gehoorapparaat te gebruiken.

Met toestemming overgenomen uit Sovonnieuws